

ІГОР ГУК – ЛЮДИНА ЄВРОПИ З УКРАЇНСЬКОЮ ДУШЕЮ

На основі хроніки діяльності КНК при НАН України (1992–1999)

Ірина Ізотова

канд. фіз.-мат. наук,
Астрономічна обсерваторія
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка,
учений секретар
КНК при НАН України
у 1996–2004 рр., м. Київ

Ярослав Яцків

доктор фіз.-мат. наук,
академік НАН України,
директор ГАО НАН України,
голова
КНК при НАН України,
м. Київ

У далекому 1991 році під час перебування у Відні з нагоди участі у засіданнях Комітету ООН з космосу та Генеральної асамблеї Міжнародного союзу геофізики та геодезії одному з авторів статті (*Ярославу Яцківу*) пощастило познайомитись та потоваришувати з австрійським хірургом-трансплантологом *Ігорем Івановичем Гуком*, професіоналом найвищого гатунку, всебічно освіченою та обдарованою людиною зі справжнішньою українською душею.

З того часу і до сьогодні Ігор Гук підтримує тісні зв'язки з Українським міжнародним комітетом з питань науки і культури при НАН України¹ (далі скорочено КНК при НАНУ) та іншими установами України. Це симптоматично, оскільки не у всіх, хто щиро у 1991 році вітав нашу незалежність, вистачило любові, самопожертви та терпіння на довготривалі відносини та співпрацю з Україною, зокрема в рамках співробітництва з КНК. Ось як зазначено в книзі², присвяченій 20-літній історії КНК: *«Звичайно, багато важили особисті стосунки членів КНК. Випадкові «зайди» у КНК довго не затримувались, їм тут робити було нічого – особливого прибутку не давали, бізнесом не власкавлювали. Тут потрібно було працювати для України, не чекаючи винагород. Тому КНК спирався на людей, які мали, образно кажучи, «українську душу»».*

Саме про Ігоря Гука ми можемо сказати: не відцурався від свого роду і пам'ятає свої витоки, дотримується рідних українських традицій та знає історію й культуру свого народу, докладає всіх зусиль для сприяння входження України до родини демократичних цивілізованих розвинених країн на партнерських рівноправних засадах, йому «болить за Україну» і зовсім не байдуже, якою мовою в Україні розмовляють і розмовлятимуть, та якою буде її майбутнє.

Окрім професійної роботи хірурга-трансплантолога Ігор Іванович багато сил і часу віддавав та віддає громадській роботі. Він член багатьох наукових організацій – іноземний член НАНУ, почесний професор Львівського медичного університету, Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського та ін. Багато зробив він і як член КНК при НАН України.

Починаючи з 1990 року – часу свого заснування – КНК при НАНУ виконав низку проектів, що сприяли налагодженню та розвитку українсько-австрійської наукової співпраці. Професор Ігор Гук був ініціатором, провідником, організатором, партнером, найактивнішим учасником виконання цих проектів від Австрії.

На вибраних сторінках хроніки подій і фактів ми стисло наведемо окремі найбільш яскраві приклади результативної титанічної роботи Ігоря Івановича Гука в КНК при НАН України, починаючи з утвердження України як незалежної держави в рамках українсько-австрійської співпраці:

¹ До 12.01.1994 – Комітет науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном при НАН України.

² Яцків Я.С., Железняк М.Г., Ізотова І.Ю. Наука і культура України: долаючи кордони; Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. К.: Академперіодика, 2014. 176 с.

4 лютого 1992 р. на розширеному засіданні Президії Комітету науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном при АН України було розглянуто питання про співпрацю з Австрійським лікарським товариством, яке представляв проф. Ігор Гук. Він прибув в Україну у складі урядової делегації як представник Міністерства науки і інформації Австрії.

І. Гук повідомив, що у 1991 р. для України було виділено 100 стипендій для місячного стажування науковців. Уже пройшли стажування 46 осіб. На 1992 р., як повідомив прем'єрміністр Республіки Австрія д-р *Е. Бусек*, Україні виділено 300 стипендій, і, окрім того, є окремі стипендії на ті чи інші спеціальності. Гранти на місячне стажування у Австрії видаються на конкурсній основі

Під час підписання Угоди про відкриття Львівської філії Австрійського інституту Східної і Південно-Східної Європи (3.10.1992 р).

Фото ліворуч, другий план, зліва направо – науковий секретар КНК канд. філ. наук М. Железняк, академіки НАН України В. Панасюк та Я. Яцків.

Фото праворуч, у центрі – акад. НАНУ Я. Яцків та Директор Львівської філії Австрійського інституту Східної і Південно-Східної Європи Е. Маттельшвайгер

21 травня 1992 р. відбулось розширене засідання Президії Комітету науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном при АН України, на якому розглядалось питання «Про підсумки відбору кандидатів на стажування до Австрії». У роботі брав участь проф. І. Гук.

21 – 24 серпня 1992 р. у рамках програми Всесвітнього форуму українців Комітет організував і провів круглий стіл на тему «Проблеми розвитку науки в Україні та її інтеграція у світову систему». У роботі круглого столу взяв участь професор Віденського університету І. Гук.

3 жовтня 1992 р. у м. Львові відбулося урочисте відкриття філії Австрійського інституту Східної та Південно-Східної Європи (АІСПСЕ). На ці урочистості до Львова прибула представницька австрійська делегація у складі віцеканцлера Республіки Австрія, Федерального міністра науки і досліджень Австрії д-ра *Е. Бусека*, керівника секції Міністерства закордонних справ канцлера Республіки Австрія д-ра *Б. Штільфріда*, директора АІСПСЕ д-ра *О. Губера* та професора Віденського університету *І. Гука*.

19 – 22 квітня 1993 р. за ініціативи Австрійського товариства хірургії китиці (проф. *Г. Міллезі*), І-ї хірургічної клініки Віденського університету (проф. *І. Гук*) та Київського науково-дослідного інституту клінічної та експериментальної хірургії (професори *О. Шалімов*, *В. Саєнко*, *М. Дрюк*) проведено І Європейський інтенсивний курс з хірургії китиці.

21 – 22 квітня 1993 р. в м. Києві працювала австрійсько-українська комісія з відбору кандидатів на отримання стипендії австрійського Міністерства науки і досліджень. Очолювали комісію Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні д-р *Г. Вайс* та Голова бюро названого міністерства *Ф. Герхардус*. До складу комісії увійшли: науковий секретар Українського лікарського товариства Австрії проф. І. Гук і голова КНК академік Ярослав Яцків.

29 жовтня 1993 р. відбулося відкриття у Віденському університеті пам'ятної дошки **Іванові Франку** з нагоди 100-річчя з часу його студій у цьому університеті.

У церемонії взяли участь Віцеканцлер Республіки Австрія д-р **Е. Бусек**, Міністр культури України акад. АН України **І. Дзюба**. Серед учасників урочистого заходу був і професор Віденського університету **І. Гук**, завдяки зусиллям якого ця знаменна подія стала можливою. Їй передувала велика й кропітка праця.

29 січня 1994 р. відбулось розширене засідання Президії КНК при АН України, на якому розглядалось питання «Про нові форми співпраці між Українським лікарським товариством Австрії (УЛТА), академічними інститутами та ВУЗама України». У роботі засідання взяв участь проф. **І. Гук**, який розповів про те, що УЛТА, враховуючи скрутне фінансове становище українських наукових журналів, надає деяким з них допомогу в розмірі 1 тис. дол. США.

19 травня 1995 р. за ініціативи КНК відбулася зустріч делегації з Австрії у складі професорів **І. Гука** та **О. Губера** з Міністром освіти України акад. НАНУ **М. Згуровським**, під час якої обговорювалося питання співпраці міністерств обох країн.

16 – 17 листопада 1995 р. у Посольстві Республіки Австрія в Україні проходив науково-політичний семінар «Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України», в роботі якого взяли участь акад. **Я. Яцків** та проф. **І. Гук**.

24 – 25 жовтня 1996 р. **Я. Яцків** та проф. **І. Гук** взяли участь у роботі Міжнародного симпозиуму «Діалектика національної самосвідомості» (до 1000-річчя Австрії).

27 травня 1997 р. у Київському будинку вчених відбулось розширене засідання КНК при НАНУ, на якому було розглянуто питання «Про подальший розвиток культурних та наукових взаємин установ України та Австрії». У його роботі взяли участь професор Віденського університету **І. Гук** і Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні д-р **К. Фаб'ян**.

Відкриття у Віденському університеті пам'ятної дошки Іванові Франку 29 жовтня 1993 р. Фото зверху – для учасників церемонії співає Народна артистка України **В. Степова**. У центрі – проф. **І. Гук**, Віцеканцлер Республіки Австрія **Е. Бусек** та Міністр культури України акад. НАНУ **І. Дзюба**. Фото ліворуч, зліва направо – Голова Українського лікарського товариства Австрії доктор **М. Припхан** (Австрія), Голова КНК акад. НАНУ **Я. Яцків**, д-р медицини **А. Пшивий** (Австрія), проф. **І. Гук** (Австрія)

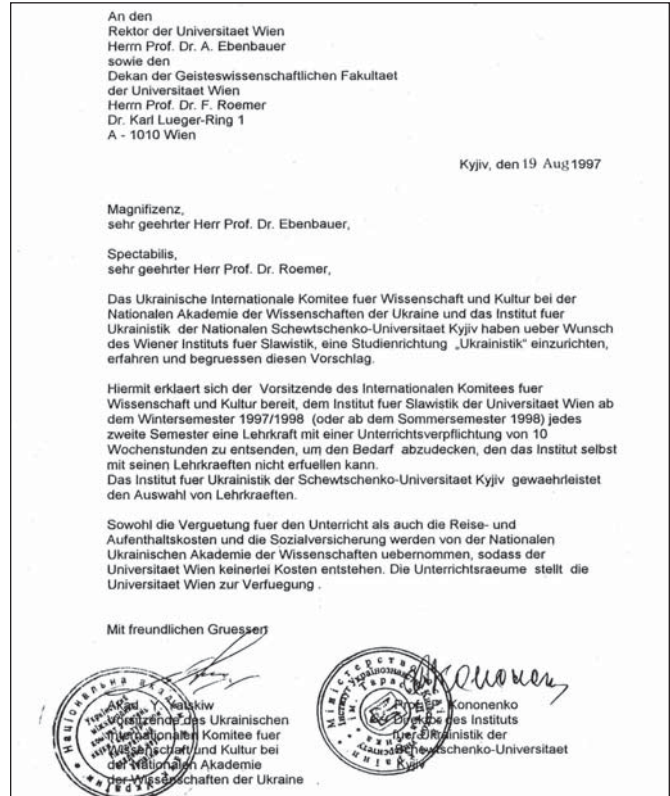
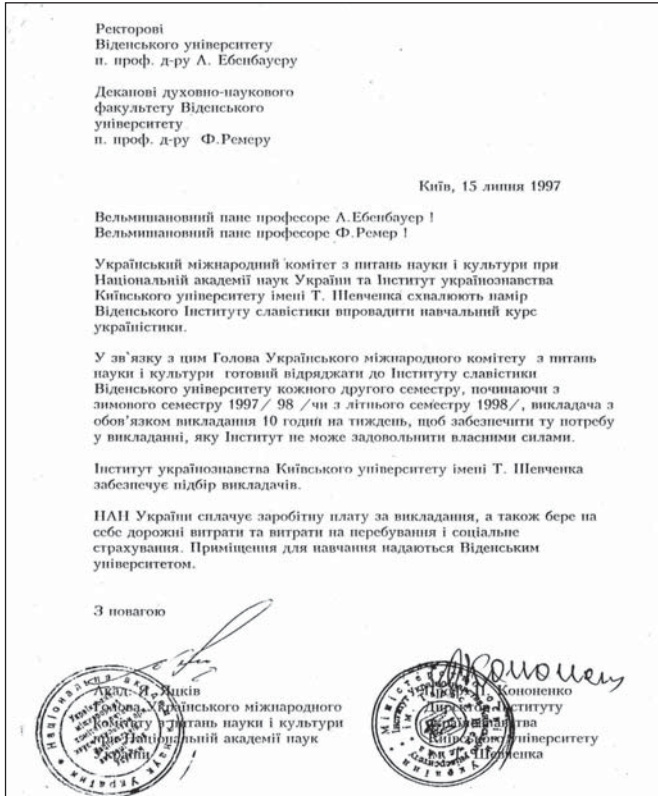
20 жовтня 1997 р. в Інституті славістики при Віденському університеті відбулось урочисте відкриття курсу українознавства. На відкритті з промовами виступили Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Австрія **М. Макаревич**, голова КНК акад. НАНУ **Я. Яцків**, та професор Віденського університету **І. Гук**. На заключному концерті професор читав вірші Івана Франка зі збірки «Зів'яле листя».

9 жовтня 1998 р. у Перхтольдсдорфі, передмісті Відня, відбулось урочисте відкриття Українського культурного центру «Український дім в Австрії», побудованого за кошти **М. Припхана**.

Український культурний центр «Український дім в Австрії». **Я. Яцків** та **М. Припхан** з дружиною **Г. Туссетшлегер**

**Урочисте відкриття курсу українознавства в Інституті славістики
при Віденському університеті. 20 жовтня 1997 р.**

Лист ректорові Віденського університету проф. А. Ебенбауеру щодо запровадження в університеті навчального курсу україністики (нім. та укр. мовами)

Керівники Віденського університету – учасники урочистого відкриття курсу. В центрі – професор Інституту славістики Віденського університету Ю. Бестерс-Ділгер

Учасники відкриття курсу – професор Віденського університету І. Гук та Надзвичайний та Повноважний Посол України в Республіці Австрія М. Макаревич (праворуч)

Відкриття курсу «Українська мова і література» у Віденському університеті. Виступає Надзвичайний та Повноважний Посол України в Республіці Австрія М. Макаревич. Біля вікна – професор Інституту славістики Віденського університету Ю. Бестерс-Ділгер

**Семінари науковців
в Українському культурному центрі
"Український дім в Австрії"**

Учасники українсько-австрійського семінару біологів та мікологів, який проходив в УКЦ «Український дім в Австрії» в рамках проекту «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» (Перхтольдсдорф, травень, 1999 р.).
Зліва направо – к. б. н. Г. Гродзинська, д. б. н. С. Зиман, директор УКЦ Г. Гуссетшлегер (Австрія), проф. Ф. Ерендорфер (Австрія), к. б. н. В. Новосад (з камерою), д. б. н. І. Дудка, д. б. н. Л. Мусатенко, О. Афанас'єва

Група учасників українсько-австрійського семінару з астрофізики та космічних досліджень, який проходив в УКЦ «Український дім в Австрії» в рамках проекту «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» (Перхтольдсдорф, липень, 1999 р.).
Зліва направо – чл.-кор. НАНУ О. Коноваленко, акад. НАНУ Я. Яцків, проф. М. Об'єн (Франція), к. ф.- м. н. І. Вавилова, чл.-кор. НАНУ В. Черепін, к. ф.- м. н. Д. Мкртічян, проф. М. Скульський

Учасники українсько-австрійського семінару медиків, який проходив в Австрії в рамках проекту «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» (вересень, 1999 р.).
В операційній залі клініки АХН Віденського університету, зліва направо – А. Краснояружський, проф. І. Гук (Австрія), А. Стасенко, П. Огородник

Група медиків-науковців Інституту клінічної та експериментальної хірургії АМН України біля каплички УКЦ «Український дім в Австрії» (вересень, 1999).
Зліва направо: перший ряд – директор УКЦ Г. Гуссетшлегер, А. Стасенко, доктор М. Припхан (Австрія), Ю. Влайков і Т. Радиш, другий ряд – А. Краснояружський, менеджер УКЦ І. Кириленко (Австрія)

**Засідання «Елітарної світлиці» за участі
Посла Республіки Австрія в Україні д-ра К. Фаб'яна (перший зліва) та віце-президента
австрійського Creditanstalt-банку д-ра В. Фремута (другий справа). Київ, 2 червня 1999 р.**

20 січня 1999 р. проф. І. Гук був гостем КНК при обговоренні результатів викладання курсу «Українська мова і література» у Віденському університеті. Цей курс було започатковано в 1997 році за активної співпраці КНК, Інституту українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Інституту славістики Віденського університету.

8 – 16 березня 1999 р. за сприяння КНК при НАНУ та за участі проф. І. Гука у Відні розпочалася робота зі створення документальних фільмів про Український культурний центр «Український дім в Австрії» та про викладання україністики у Віденському університеті.

3 – 8 червня 1999 р. в рамках проекту КНК «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» в «Українському домі в Австрії» перебувала делегація журналу «Універсум» (м. Львів). Делегати зустрілися з професорами Ю. Бестерс-Ділгер та І. Гуком.

5 – 12 червня 1999 р. в Україні на запрошення КНК перебував віцепрезидент CREDITANSTALT банку (Австрія) проф. В. Фремут, який був прийнятий Президентом НАН України академіком НАН України **Б. Патоном**.

Проф. І. Гук з австрійської сторони брав участь у організації візиту проф. В. Фремута до України.

30 червня 1999 р. відбулось позачергове засідання «Елітарної світлиці», гостем якої був відомий австрійський хірург професор Віденського університету І. Гук. Проф. І. Гук повідомив, що Українське лікарське товариство Австрії передає у розпорядження Комітету стипендій імені доктора **Маркіяна Припхана** (сумарний розмір стипендій – 100 тис. австрійських шилінгів на рік).

10 – 18 вересня, 30 жовтня – 7 листопада та 16 – 23 грудня 1999 р. за проектом «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» в «Українському домі в Австрії» перебували три групи українських медиків. Українські медики ознайомились з роботою медичних установ та лабораторій Відня, особливо детально – з роботою АKN клініки Віденського університету (проф. І.Гук).

Професор Віденського університету І. Гук і Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні д-р К. Фаб'ян. Київ, 1999 р.

**Зустріч членів Президії НАН України з гостем КНК
віцепрезидентом австрійського Creditanstalt-банку д-ром В. Фремутом. Київ, 7 червня 1999 р.
Правий ряд – академіки НАН України А. Шидловський та Б. Стогній,
Президент НАН України академік НАН України Б. Патон, академік НАН України Я. Яцків.
Лівий ряд – д-р В. Фремут (другий), Посол Австрійської Республіки в Україні д-р К. Фаб'ян (третій)**

25 – 28 жовтня 1999 р. у Києві перебував іноземний член Комітету професор Віденського університету І. Гук. Проф. І. Гук брав участь у нараді з питань використання плазмотрону і зварювання в медичній практиці.

14 – 19 грудня 1999 р. в рамках проекту «Наука і культура на межі тисячоліття: українсько-австрійський діалог» в Австрії перебували професори **В. Гвоздецький** (Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона) та **Ю. Фурманов** (Інститут клінічної та експериментальної хірургії ім. О.О. Шалімова АМН України). У АКН клініці Віденського університету з проф. І. Гуком було досягнуто угоди про проведення у АКН випробувань плазмового хірургічного комплексу, створеного українськими науковцями.

Ці вибрані сторінки напруженої праці КНК при НАНУ у 1992–1999 рр. як на теренах України, так і поза її межами за найактивнішої участі професора Ігоря Гука характеризують період стрімкого старту та перших яскравих успіхів українсько-австрійського співробітництва. А що було далі після цього успішного старту ми обіцяємо розказати у наступних випусках «Світогляду». ■

**Шановний та дорогий Ігорю Івановичу!
Прийміть щирі вітання
від Ваших друзів та колег з КНК при НАН України!
З роси та води Вам на здорове довголіття, оптимізму
та наснаги у здійсненні всіх ваших мрій та задумів.
Дякуємо за плідну та яскраву співпрацю!**

